

EIROPAS KOMISIJA

Briselē, 8.6.2011
SEC(2011) 687 galīgā redakcija

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Pavaddokuments

priekšlikumam

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

**par tiesībām piekļūt advokātam kriminālprocesa ietvaros un tiesībām sazināties pēc
aizturēšanas**

{COM(2011) 326 galīgā redakcija}
{SEC(2011) 686 galīgā redakcija}

IETEKMES NOVĒRTĒJUMA KOPSAVILKUMS

Ietekmes novērtējums attiecas uz pasākumu par kriminālprocesos aizdomās turētu un apsūdzētu personu tiesībām piekļūt advokātam un paziņot trešām personām par viņu aizturēšanu. Šā pasākuma mērķis ir noteikt Eiropas Savienībā minimālos noteikumus par tiesībām piekļūt advokātam un paziņot par aizturēšanu.

Problēmas

Vispārējās problēmas, kas apzinātas ietekmes novērtējumā (IN), ir 1) savstarpējas uzticības trūkums starp dalībvalstu tiesu iestādēm; 2) nepietiekama pamattiesību aizsardzība kriminālprocesos Eiropas Savienībā. Konkrēta problēma ir tas, ka daudzās dalībvalstīs ir nepietiekama piekļuve advokātam un nepietiekoša paziņošana par aizturēšanu. Tas izpaužas dažādos veidos. Vairākās dalībvalstīs aizdomās turētajam šobrīd nav tiesību tikt ar advokātu pirms nopratināšanas policijā un/vai nav tiesību saņemt advokāta palīdzību policijā notiekošās nopratināšanas laikā. Eiropas Cilvēktiesību tiesa (ECT) ir atzinusi, ka aizdomās turētajiem ir tiesības tikt ar advokātu, sākot ar pirmo nopratināšanu policijā, un ka advokātam ir tiesības aktīvi darboties aizdomās turētā aizstāvībā policijā notiekošās nopratināšanas laikā (*Salduz* pret Turciju, *Brusco* pret Franciju). Starp dalībvalstīm pastāv atšķirības attiecībā uz iespēju atteikties no personas tiesībām uz advokātu. Dažādās dalībvalstīs atšķiras bez advokāta klātbūtnes iegūto pierādījumu statuss. Visbeidzot, tiesvedībās, kas notiek saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi, nav paredzēti ES noteikumi par juridisko konsultāciju nodrošināšanu personai, kura tiek meklēta gan izsniedzējā valstī, gan izpildes valstī. Rezultātā uzticēšanās tiek mazināta vēl vairāk. Visi minētie aspekti ir uzskatāmi atspoguļoti ietekmes novērtējumā, izmantojot vairākus konkrētu gadījumu pētījumus. Saistībā ar paziņošanu par aizturēšanu Spīdzināšanas novēršanas komiteja (*CPT*), sazinoties ar aizturētajiem savu apmeklējumu gaitā atsevišķās valstīs, ir atkārtoti konstatējusi, ka, kaut arī tiesību aktos ir paredzētas tiesības paziņot par aizturēšanu, praksē šīs tiesības netiek piešķirtas visiem aizturētajiem vai tiek piešķirtas ar ievērojamu novēlošanos (bieži vien tikai pēc tam, kad ir sasniegts kāds noteikts posms, t. i., kad lieta tiek nodota izskatīšanai tiesnesim), un komiteja konstatēja daudzus piemērus, kad aizturētie netiek informēti par veikto sazināšanos ar viņu izvēlēto personu.

Subsidiaritāte. Tiek uzskatīts, ka ir vajadzīgs ES mēroga pasākums, jo problēmai cita starpā ir pārrobežu dimensija, ņemot vērā pilsoņu, tostarp noziedznieku, mobilitāti, trūkumus ECK un *CPT* izpildes mehānismos un piekļuvi visam ES izpildes mehānismu kopumam, kura tiktu nodrošināta ES mēroga pasākuma rezultātā.

Mērķi

Ar ES līmenī veiktiem pasākumiem attiecībā uz piekļuvi advokātam būtu jāsasniež šādi vispārēji un konkrēti mērķi.

Vispārīgi mērķi	<ul style="list-style-type: none">• Uzlabot tiesu iestāžu sadarbību Eiropas Savienībā• Nodrošināt pamattiesību pietiekamu aizsardzības līmeni kriminālprocesos attiecībā uz visām personām
Konkrēti mērķi	<ul style="list-style-type: none">• Samazināt izmaksas, kas, izpildot pieprasījumus par tiesu iestāžu sadarbību starp dalībvalstīm, rodas vilcināšanās, atteikumu un pārsūdzību rezultātā

	<ul style="list-style-type: none"> • Nodrošināt, ka aizdomās turētām vai apsūdzētām personām ir pietiekama piekļuve advokātam visā kriminālprocesa gaitā • Nodrošināt, ka aizdomās turētām vai apsūdzētām personām, kurām atņemta brīvība, ir tiesības paziņot par šo brīvības atņemšanu viņu izvēlētai trešai personai
--	---

Iespējamie risinājumi

Ietekmes novērtējumā izklāstītie iespējamie politikas risinājumi ir šādi.

- **Politikas risinājums Nr. 1** – saglabāt pašreizējo stāvokli. Šis risinājums neietvertu rīcību ES līmenī.
- **Politikas risinājums Nr. 2** – ieteikums par labo praksi attiecībā uz aizdomās turētu un apsūdzētu personu tiesībām piekļūt advokātam un paziņot par viņu aizturēšanu.
- **Politikas risinājums Nr. 3** – direktīva, ar ko nosaka minimuma noteikumus, lai piemērotu ECT *acquis* par piekļuvi advokātam (t. i., Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvenciju (ECK) un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūru) un *CPT* ieteikumus par paziņošanu par aizturēšanu un lai pastiprinātu savstarpējās atzīšanas instrumentu piemērošanu.
 - Šis risinājums aptvertu piecus konkrētus aspektus attiecībā uz tiesībām piekļūt advokātam un paziņot par aizturēšanu; jo īpaši tas nodrošinātu tūlītēju piekļuvi advokātam, precizētu piekļuves veidu un tiesības tikt informētam par paziņošanu par aizturēšanu, paredzētu iespēju atteikties no šīm tiesībām un nodrošinātu tiesību aizsardzības līdzekļus, un to piemērotu tiesvedībās, kas izpildes un izsniedzējās valstīs notiek saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi.
- **Politikas risinājums Nr. 4** – direktīva, ar ko piemēro *CPT* ieteikumus par paziņošanu par aizturēšanu, ievieš papildu noteikumus, kas pārsniedz ECT *acquis* attiecībā uz piekļuvi advokātam, un pastiprina savstarpējās atzīšanas instrumentu piemērošanu.
 - Papildus 3. risinājumā aprakstītajam šis risinājums nodrošinātu piekļuvi advokātam jau pirms nopratināšanas policijā, nevis pēc nopratināšanas uzsākšanas (vienlaikus nodrošinot tādas pašas tiesības paziņot par aizturēšanu); ar šo risinājumu paredzētu vispārēju obligātu aizstāvību un aizliegto izmantot pierādījumus, kas iegūti, pārkāpjot tiesības uz advokātu.

IETEKME

Mērķu sasniegšanas efektivitāte

- **Politikas risinājums Nr. 1** – tā kā dalībvalstis nevienādi īsteno ECK un ECT judikatūru un *CPT* ieteikumus, aizdomās turētu personu aizsardzības līmenis šobrīd joprojām ir nepietiekams. Turklāt ECT un tās judikatūra neaptver dažus jautājuma aspektus, kuriem ir izšķiroša nozīme, lai nodrošinātu taisnīgu tiesu (piemēram, tiesvedības saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi).
- **Politikas risinājums Nr. 2** – nav zināms, vai nesaistošu ieteikumu pilnībā īstenotu visas dalībvalstis, jo īpaši tās, kuras šobrīd nepilda ECT minimuma standartus un *CPT* ieteikumus.
- **Politikas risinājums Nr. 3** – šim risinājumam būtu visas likumdošanas instrumenta stiprās puses (saistošais raksturs, augsta izpildāmības pakāpe). Jo īpaši tiks pastiprināta atbilstība

ECT *acquis* un *CPT* ieteikumiem, kā arī tiesu iestāžu sadarbība, īstenojot šādus konkrētus pasākumus.

1. **Piemērošanas laikposms** – sniedzot piekļuvi advokātam, sākot ar pirmo nopratināšanu policijā, un paziņojot par aizturēšanu no brīvības atņemšanas brīža.
 2. **Materiāltiesiskā piemērošanas joma** – īpašs noteikums par darbībām, ko var veikt advokāts, un tiesības uz paziņošanu, kuras tiek pastiprinātas tādā veidā, ka aizturētā persona ir jāinformē par paziņošanu par tās aizturēšanu.
 3. **Atteikšanās no tiesībām uz advokātu.**
 4. **Pārkāpumu sekas** – nosakot, ka dalībvalstīm ir jāievieš tiesību aizsardzības līdzekļi gadījumos, kad ir pārkāptas tiesības uz advokātu.
 5. **Lietas saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi** – nodrošinot, ka gan izsniedzējā valstī, gan izpildes valstī personai, uz kuru attiecas orderis, palīdz advokāts.
- **Politikas risinājums Nr. 4** – papildus 3. risinājumā aprakstītajam ar direktīvu uz 4. risinājuma pamata tiktu nodrošināta piekļuve advokātam *pirms* nopratināšanas policijā, nevis *pēc* nopratināšanas *uzsākšanas* (vienlaikus nodrošinot tādas pašas tiesības paziņot par aizturēšanu); ar šo risinājumu tiktu paredzēta vispārēja obligāta aizstāvība un aizliegts izmantot pierādījumus, kas iegūti, pārkāpjot tiesības uz advokātu. Tāpēc šie trīs papildu elementi (attiecīgi 1., 3. un 4. aspekts) pastiprinātu tiesu iestāžu sadarbību šādā veidā:
 1. **Piemērošanas laikposms** – sniedzot piekļuvi advokātam jau pirms pirmās nopratināšanas policijā, tiktu nodrošināts, ka aizdomās turētais var sagatavot savu aizstāvību pirms nopratināšanas.
 2. **Obligātā aizstāvība** – prasība, ka aizdomās turētajam vienmēr jāsaņem advokāta palīdzība, būtu svarīgākais atsevišķais pasākums, lai veicinātu uzticību tiesu iestādēm.
 3. **Pārkāpumu sekas** – nosakot ES līmenī, ka pierādījumus, kas iegūti, pārkāpjot tiesības uz advokātu, nedrīkst izmantot tiesā.

Ietekme uz pamattiesībām

- **Politikas risinājums Nr. 1** – pamattiesības arī turpmāk tiks aizsargātas dažādā veidā atbilstoši katras valsts sistēmai. Pamattiesību harta tiks piemērota tikai tad, kad ir skarti ES tiesību akti, piemēram, saskaņā ar Eiropas apcietināšanas ordera kārtību.
- **Politikas risinājums Nr. 2** – šā risinājuma ietekme, kā arī tiesību uz taisnīgu tiesu, aizdomās turētu un apsūdzētu personu tiesību uz aizstāvību un aizsardzības pret ļaunprātīgu izturēšanos pastiprināšana būtu atkarīga no tā, kā dalībvalstis īsteno ES ieteikumu.
- **Politikas risinājums Nr. 3** – tiktu pastiprinātas **tiesības uz brīvību un drošību** (ES hartas 6. pants, ECK 5. pants), **tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu** (ES hartas 47. pants, ECK 6. un 13. pants), kā arī **nevainīguma prezumpcija un tiesības uz aizstāvību** (ES hartas 48. pants, ECK 6. pants). Gan tiesības uz advokātu, gan tiesības paziņot par aizturēšanu sniedz formālas garantijas pret ļaunprātīgu izturēšanos, tādējādi aizsargājot pret iespējamu **ļaunprātīgas izturēšanās aizlieguma** pārkāpumu (ES hartas

4. pants un ECK 3. pants). Ar tiesībām paziņot par aizturēšanu tiek veicinātas **tiesības uz privātās un ģimenes dzīves neaizskaramību** (ES hartas 7. pants un ECK 8. pants).

- **Politikas risinājums Nr. 4** – tiktu pastiprinātas **tiesības uz brīvību un drošību** (ES hartas 6. pants, ECK 5. pants), **tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu** (ES hartas 47. pants, ECK 6. un 13. pants), kā arī **nevainīguma prezumpcija un tiesības uz aizstāvību** (ES hartas 48. pants, ECK 6. pants). Tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību tiktu vēl vairāk pastiprinātas, ieviešot aizliegumu izmantot tiesā pierādījumus, kas iegūti, pārkāpjot tiesības uz juridisku palīdzību.

• **Finansiālā un ekonomiskā ietekme**

- **Politikas risinājums Nr. 1** – kaut arī nav tieša, jauna finansiālā sloga, kas saistīts ar šo risinājumu, tas neļaus samazināt izmaksas dalībvalstu tiesībaizsardzības budžetos un izmaksas, kas aizdomās turētām vai apsūdzētām personām rodas tādu pārsūdzību un pārtrauktu/aizkavētu tiesvedību dēļ, kuru iemesls ir nepietiekama piekļuve advokātam.
- **Politikas risinājums Nr. 2** – atkarībā no līmeņa, kādā dalībvalstis īsteno visus vai daļu no ieteikumā iekļautajiem noteikumiem.
- **Politikas risinājums Nr. 3** – finansiālais slogs dalībvalstij vidēji būs **apmēram EUR 300 000 lielā dalībvalstī un no EUR 4100 līdz EUR 70 950 mazā dalībvalstī**. Ekonomiska un finansiāla ietekme būs arī uz privātpersonām. Ietekmes novērtējumā tā ir (aptuveni) minēta kā **EUR 1500** uz personu, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis.
- **Politikas risinājums Nr. 4** – var aplēst, ka šā risinājuma finansiālā ietekme uz dalībvalsti būs **179 miljoni euro** lielā dalībvalstī un apmēram **110 miljoni euro** vidēja lieluma dalībvalstī. Attiecībā uz finansiālajām izmaksām, kas rodas privātpersonām, tiek lēsts, ka tās ir no **EUR 4170** līdz **EUR 5200** katrā lietā uz aizdomās turēto/apsūdzēto (privātpersonu, pret kuru ierosināta krimināllieta) un apmēram **EUR 1500** katrā lietā uz personu (privātpersonu, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis).

Ietekme uz dalībvalstu tiesu sistēmām

- **Politikas risinājums Nr. 1** – nepieciešamība īstenot konkrētus ECT spriedumus un *CPT* ieteikumus varētu pat palielināt esošās atšķirības, jo īpaši tādēļ, ka ir pazīmes, ka dalībvalstis dažādi interpretē ECT spriedumus.
- **Politikas risinājums Nr. 2** – maz ticams, ka šā risinājuma izraisītā ietekme būtu būtiskāka nekā ECT spriedumu un *CPT* ieteikumu ietekme.
- **Politikas risinājums Nr. 3** – šis risinājums nodrošinātu, ka dalībvalstu tiesu sistēmas tiek kopumā saskaņotas ar ECK priekšrakstiem, ECT judikatūru un *CPT* ieteikumiem, kam būs vajadzīgas konkrētas leģislatīvas reformas.
- **Politikas risinājums Nr. 4** – būs vajadzīgas būtiskas leģislatīvas reformas, lai izpildītu direktīvas prasības. Dažām dalībvalstīm varētu būt grūtības piekrist daļai šo prasību, kuras paredz šis risinājums.
- Risinājumu salīdzinājums

Politikas risinājums Nr. 3 nodrošina labāko attiecību starp izmaksām un efektivitāti mērķu sasniegšanas nolūkā. **Tāpēc šim risinājumam dodama priekšroka.**

Mērķi/izmaksas	Politikas risinājums Nr. 1	Politikas risinājums Nr. 2	Politikas risinājums Nr. 3	Politikas risinājums Nr. 4
Ietaupījumi labākas tiesu iestāžu sadarbības rezultātā	0	√	√√	√√[√]
Ietekme uz pamattiesībām	Neliela	Neliela	Vidēja līdz liela	Liela
Finansiālā un ekonomiskā ietekme (izsmeļošam paskaidrojumam skatīt V un VI pielikumā iekļautās tabulas)	0 ¹	Ietekme ir mainīga atkarībā no apmēra, kādā dalībvalstis īstenoju ieteikuma noteikumus	<p>Ietekme uz dalībvalstīm:</p> <p>Tiek lēsts, ka izmaksas saistībā ar piekļuvi advokātam tiesvedībā, ko veic saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi, izpildes valstī ir apmēram EUR 300 000 (lielā dalībvalstī) un no EUR 4100 līdz EUR 70 950 mazā dalībvalstī [ar 5.3.3. panta tabulā minētajām atrunām].</p> <p>NB! Ir secināts, ka visas pārējās direktīvā noteiktās papildu prasības, kas pārsniedz risinājuma Nr. 1 jomu, nerada nekādas izmaksas (visu šo datu sīkākam izvērtējumam skatīt tabulu V pielikumā).</p>	<p>Ietekme uz dalībvalstīm:</p> <p>Šā risinājuma izmaksas <u>sākumā</u> būtu apmēram 179 miljoni euro lielā dalībvalstī un apmēram 110 miljoni euro vidēja lieluma dalībvalstī [ar 5.3.4. panta tabulā minētajām atrunām].</p> <p>Šā risinājuma izmaksas pasākuma <u>beigās</u> būtu no 309 miljoniem euro lielā dalībvalstī ar dāsnu juridiskās palīdzības režīmu līdz EUR 137 046 vidēja lieluma dalībvalstī ar ierobežotāku piekļuvi juridiskajai palīdzībai.</p> <p>Tiek lēsts, ka izmaksas par piekļuvi advokātam <u>tiesvedībā, ko veic saskaņā ar Eiropas apcietināšanas orderi</u>, izpildes valstī ir apmēram EUR 300 000 (lielā dalībvalstī) un no EUR 4100 līdz EUR 70 950 mazā dalībvalstī.</p> <p>NB! Ir secināts, ka visas pārējās direktīvā noteiktās papildu prasības, kas pārsniedz risinājuma Nr. 1 jomu, nerada nekādas izmaksas</p>

¹ Tomēr, kā iepriekš paskaidrots 5.3.1.punktā, šis risinājums radīs ievērojamas izmaksas tām dalībvalstīm, kuras neatbilst ECK prasībām.

				(visu šo datu sīkākam izvērtējumam skatīt tabulu VI pielikumā).
	Ietekme uz privātpersonām: nav	Ietekme uz privātpersonām: nav	Ietekme uz privātpersonām: apmēram EUR 1500 uz personu, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis.	Ietekme uz privātpersonām: 1. To privātpersonu gadījumā, pret kurām ierosināta krimināllieta, no apmēram EUR 4170 līdz EUR 5200 katrā lietā uz aizdomās turēto/apsūdzēto personu. 2. To privātpersonu gadījumā, uz kurām attiecas Eiropas apcietināšanas orderis, apmēram EUR 1500 uz katru personu, uz kuru attiecas Eiropas apcietināšanas orderis.
Ietekme uz dalībvalstu tiesu sistēmu	0	Neliela līdz vidēja	Vidēja līdz liela	Liela

Ir acīmredzams, ka risinājums Nr. 4 ir visefektīvākais, lai sasniegtu visus vispārējos un konkrētos mērķus. Taču risinājums Nr. 3 ir tikai nedaudz neefektīvāks. Tomēr attiecībā uz izmaksu lietderību ir minams, ka ar 4. risinājumu saistītās izmaksas dalībvalstīm (vairāku simtu miljonu euro apmērā) ir nesalīdzināmi lielākas nekā izmaksas, kas, iespējams, radīsies 3. risinājuma rezultātā (EUR 300 000 uz dalībvalsti). Tāpēc nedaudz lielākā efektivitāte mērķu sasniegšanā, šķiet, neatsver būtiski atšķirīgās izmaksas. Arī attiecībā uz finansiālo ietekmi uz privātpersonām pastāv ievērojama atšķirība starp 3. un 4. risinājumu, jo 4. risinājuma izraisītās izmaksas katrā krimināllietā sasniedz pat vairākus tūkstošus euro uz privātpersonu.

ES PIEVIENOTĀ VĒRTĪBA UN PIEMĒROTĀKĀ RISINĀJUMA SAMĒRĪGUMS

Piemērotākais risinājums nodrošinās to, ka visām aizdomās turētām un apsūdzētām personām Eiropas Savienībā ir tiesības uz atbilstīgu un efektīvu piekļuvi advokātam. Turklāt visām aizdomās turētām un apsūdzētām personām, kurām atņemta brīvība, būs tiesības tikt informētām par to, ka par aizturēšanu ir paziņots trešai personai. Direktīva dalībvalstīm uzliks pienākumus, kas pēc direktīvas īstenošanas būs izpildāmi dalībvalstu tiesās. Eiropas Savienības Tiesa būs atbildīga par neatbilstību novēršanu, un šis apstāklis (kopā ar Komisijas pilnvarām uzsākt pārkāpumu izskatīšanas procedūras pret dalībvalstīm) būs spēcīgs stimuls dalībvalstīm izpildīt saistības, kas izriet no direktīvas.

Tiesības piekļūt advokātam un paziņot par aizturēšanu būtu skaidri jāiekļauj ES tiesiskajā sistēmā, ņemot vērā to, ka ES hartas 4., 7., 47. un 48. pantā ir paredzēta aizsardzība pret ļaunprātīgu izturēšanos, privātās un ģimenes dzīves neaizskaramība, tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību un taisnīgu tiesu, kā arī tiesības uz aizstāvību un nevainīguma prezumpcija. LESD 82. panta 2. punktā ir paredzēts skaidrs juridiskais pamats, lai ieviestu ES mēroga minimuma noteikumus par personu tiesībām kriminālprocesos.

Turklāt paredzams, ka piemērotākais risinājums radīs ietaupījumus, ņemot vērā to, ka samazināsies pārsūdzību, ECT izteikto nosodījumu vai aizkavēto un ar tiesu iestāžu sadarbību saistīto tiesvedību skaits. Attiecībā uz visām dalībvalstīm var aplēst, ka šādi ietaupījumi būs no **3,73 miljoniem euro līdz 11,19 miljoniem euro** nākamajos desmit gados.

UZRAUDZĪBA UN VĒRTĒŠANA

Tā kā direktīvā – vismaz zināmā mērā – atspoguļojas šobrīd spēkā esošie pienākumi saskaņā ar ECK vai pienākumi, kas kaut kādā veidā jau tiek izpildīti vairākās dalībvalstīs, ir paredzams, ka divu gadu termiņš dalībvalstīm sniegtu pietiekami daudz laika, lai savos attiecīgajos tiesību aktos un praksē ieviestu vajadzīgās izmaiņas. Apvienojot vienā pasākumā ar vienu un to pašu īstenošanas termiņu tiesības piekļūt advokātam un tiesības paziņot par aizturēšanu, tiks atvieglināta īstenošana dalībvalstīs, jo šobrīd 21 dalībvalstī normatīvie noteikumi par piekļuvi advokātam un paziņošanu par aizturēšanu ir iekļauti vienā un tajā pašā tiesību aktā. Turklāt daudzās dalībvalstīs šis jautājums netiks apspriests pirmo reizi, jo tās var balstīties uz atbildēm, kuras tās ir sniegušas uz *CPT* ieteikumiem par paziņošanu par aizturēšanu. Dažās dalībvalstīs nesen īstentās tiesu reformas, kuru mērķis ir pielāgot savus tiesību aktus ECT judikatūrai, liecina, ka pat īsākā termiņā ir panākamas ļoti būtiskas izmaiņas.

Papildus īstenošanas plānam, kas pievienots direktīvas priekšlikumam, direktīvā būs noteikts, ka dalībvalstīm ir jāziņo par to normatīvo un nenormatīvo pasākumu efektīvu īstenošanu, kuri balstās uz ierosināto izmaiņu būtību. Trīs līdz piecus gadus pēc priekšlikuma īstenošanas Komisija plāno veikt īpašu empīrisku pētījumu, galveno uzmanību veltot datu vākšanai.